

DE WERELD VAN DE STRIPS IN ORIGINELLEN

16.05–10.07.2013

DE LOKETTEN, VLAAMS PARLEMENT
IJZERENKRUISSTRAAT 99, 1000 BRUSSEL
RAAD VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
LOMBARDSTRAAT 67, 1000 BRUSSEL

Ik heet u allen van harte welkom op de tentoonstelling *De wereld van de strips in originelen* in De Loketten.

De Loketten is het bezoekerscentrum van het Vlaams Parlement, waar jaarlijks duizenden burgers op een laagdrempelige manier in contact komen met onze assemblee. Alleen al de geleide bezoeken in het Vlaams Parlement lokken elk jaar zo'n 20.000 bezoekers. Hun rondleiding start en eindigt hier in dit bezoekerscentrum. De Loketten heeft naast een Eetcafé met geïntegreerde parlementswinkel, ook een tentoonstellingsruimte.

De huidige striptentoonstelling is de zoveelste in een lange rij, want reeds sinds 2003 organiseert het Vlaams Parlement zelf één tentoonstelling per jaar. Daarnaast bieden wij ook externe organisatoren van tentoonstellingen de gelegenheid om van deze beschermde en gerestaureerde lokettenzaal van de voormalige 'Postcheque' gebruik te maken.

Deze keer is het een speciale tentoonstelling omdat we samen met de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een dubbeltentoonstelling opgezet hebben. Wij organiseren deze prachtige tentoonstelling over het beeldverhaal in onze Loketten. De RVGC doet hetzelfde in zijn gebouwen in de Lombardstraat in het centrum van Brussel.

Geniet van deze verbluffende staaltjes van tekenkunst waar onze regio terecht fier over mag zijn.

Jan Peumans

Voorzitter Vlaams Parlement

Ons kleine land is groot geworden met de striptekenkunst. Dat danken we niet alleen aan de honderden striptekenaars, maar ook aan hun onuitputtelijke vindingrijkheid. Ze hebben Brusselse metrostations en huisgevels versierd, ze hebben hun naam gegeven aan sommige straten, ze hebben van het Belgisch stripcentrum een internationale trekpleister gemaakt, ze hebben hun eigen scholen en zelfs standbeelden op openbare plaatsen.

Daardoor is ons land langzaam het vaderland van de negende kunst geworden en Brussel de Europese striphoofdstad.

Met de tentoonstelling *De wereld van de strips in originelen* tonen wij – vaak voor het eerst – de kroonjuwelen van de Belgische striptekenkunst. De expositie is een eerbetoon aan de stripkunstenaars.

Tegelijk is het een schitterend voorbeeld van de samenwerking tussen de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het gemeenschapsparlement van de Brusselse Vlamingen en het Vlaams Parlement.

Jean-Luc Vanraes

Voorzitter

Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

De geschiedenis van het beeldverhaal is uitgebreid gedocumenteerd, het was dus zeker geen eenvoudige klus om uit dat rijke artistieke materiaal een gepaste selectie te maken. Met de hulp van een aantal gerenommeerde verzamelaars, die niet alleen vertrouwd zijn met de stripwereld, maar ook toegang hebben tot privéverzamelingen, zijn we er evenwel in geslaagd om enkele bijzondere schatten op te diepen. Voor de definitieve keuze van de originele platen werden we vakkundig bijgestaan door de heren Peter Janda, Roger Decadt, Christian Hoorne, Danny Dewilde en Willem Degraeve van het Belgisch Stripcentrum. Dankzij de stripverzamelaars en striptekenaars zelf hangen nu platen in het Vlaams Parlement en de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie die nooit eerder aan het publiek vertoond werden.

Het beeldverhaal is de oudste vorm van schriftelijke communicatie en blijft als medium razend populair, en dat overal ter wereld. Wie herinnert zich uit zijn schooljaren niet die wonderbaarlijke wandschilderingen uit het Egypte van Toutanchamon, de sculpturale friezen op de tempels van het oude Griekenland of de retabels uit de Middeleeuwen in onze kerken. Pas in de twintigste eeuw kregen deze vormen van visuele communicatie een eigen naam. Voor de wereldwijde geschiedenis van het beeldverhaal kan de betekenis van België trouwens niet onderschat worden. Ondanks de enorme populariteit van de Amerikaanse comics, ligt de echte bakermat van wat wij 'strip' noemen in onze regio. Hier ontwikkelde het striptekenen zich tot een zogenaamde 'negende kunst', zoals het beeldverhaal wel eens genoemd wordt. Met andere woorden: we zijn er meer dan goed in. Hergé, Franquin, Morris, Jacobs, Vandersteen, Nijs en Marc Sleen zijn slechts enkele namen die zich voorgoed in ons collectief geheugen hebben genesteld; hun stripverhalen worden bovendien nog steeds gretig gelezen.

Zowel het Vlaams Parlement als de Vlaamse Gemeenschapscommissie hebben voor deze tentoonstelling een locatie ter beschikking gesteld, op beide plaatsen worden enkele welgekende stripuitgaven tentoongesteld. Bovendien bevinden de twee locaties zich op loopafstand van elkaar, vergeet dus onderweg niet uit te kijken naar de stripfiguren die het Brusselse straatbeeld sieren. Om een bezoek helemaal compleet te maken, raden we u aan een omweg te maken via het Belgisch Stripcentrum in de Lombardstraat. Hier wordt de volledige geschiedenis van het beeldverhaal verteld aan de hand van originele tekeningen en unieke objecten; het centrum bevat bovendien een indrukwekkende bibliotheek.

Wij wensen u als bezoeker een aangenaam verblijf in de twee huizen die ons dagelijks leven tot hun 'core business' rekenen. Het getuigt van een brede kijk op de samenleving om in die huizen ook aandacht te hebben voor de kunst in onze contreien. Niet voor niets wordt het striptekenen als 'negende kunst' bestempeld, iets waarin we, net zoals in de beeldende kunst, uitblinken. Voor het Vlaams Parlement is dit in de reeks eigen tentoonstellingen de voorlopig laatste. Maak dus zeker van de gelegenheid gebruik om deze toonbeelden van democratie eens van naderbij te bekijken.

Het beeld van de tentoonstelling is een originele plaat van de Brusselse striptekenaar François Schuiten uit *Het Scheve Kind* uit de Belfius-collectie. Onze dank gaat dan ook in het bijzonder uit naar Patricia Jaspers, die deze omvangrijke collectie onder haar hoede heeft. Bovendien delen we haar bezorgdheid over de toekomst van deze verzameling, die van onschatbare waarde is voor de Belgische kunstgeschiedenis.

Voor de totstandkoming van dit initiatief was de medewerking van het Bureau en de Voorzitters van het Vlaams Parlement en de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie onontbeerlijk, onze welgemeende dank daarvoor. Ook Daniël Buyle, griffier van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, Dirk Nuyts, Nele de Bock en Chantal Nelis van het Vlaams Parlement speelden een cruciale rol in de organisatie van deze tentoonstelling. Dizein uit Gentbrugge bedanken we voor het inlijstwerk en Jirka De Preter voor het design van de tentoonstelling. Danny Dewilde tenslotte stond ons met raad en daad bij en verdient daarom ook onze oprechte dank.

Rest ons nog u een aangenaam bezoek toe te wensen. Geniet van de onevenaarbare tekenkunst die het beeldverhaal kenmerkt en vooral: geef uw ogen de kost!

Jan Hoet
Dany Vandenbossche
Curatoren

DE LOKETTEN, VLAAMS PARLEMENT

BERCK

Arthur Berckmans (Leuven, 3 mei 1929) werkt onder het pseudoniem Berck en is een stripauteur en illustrator. Het grote publiek kent hem vooral van de reeks *Sammy* over de avonturen van twee lijfwachten in Chicago, die hij samen met Raoul Cauvin lanceerde in 1970.

Hij startte zijn carrière met het publiceren van religieuze tekeningen en comics in het maandelijks missionarisblad *Pro Apostolis* in 1948. Berck werkte als illustrator o.a. voor *Kuifje*, maar besloot zich al snel volledig toe te leggen op zijn eigen reeks *Sammy*.

In zijn beginfase, geïnspireerd door Amerikaanse comics als *Dick Tracy*, *Red Ryder* en *Mickey Mouse* schreef hij een parodistische biografie van Hitler. Na de inval van de Duitsers in België besloot hij echter politieke satires in de toekomst te vermijden.

Bercks tekenstijl werd beïnvloed door Raymond Macherot (*Chlorophyl*) en André Franquin (*Guust Flater*), 'de beste striptekenaar ter wereld', aldus Berck. Hij tekent voor een jong publiek met ook wel wat aandacht voor volwassenen. Hij vindt dat de tekening op zich het verhaal moet kunnen vertellen, maar de bijbehorende tekst de verfijning draagt die bij het werk past.

BOB DE MOOR

Bob De Moor (Antwerpen, 20 december 1925 – Brussel, 26 augustus 1992) is als striptekenaar vooral bekend geworden als medewerker aan *Kuifje*, maar dankt zijn bekendheid ook aan zijn eigen stripreeksen *Meester Mus*, *Barelli* en *Cori, de scheepsjongen*. *Cori* speelt zich af in het zeevaartmilieu van de 16de en 17de eeuw en is in zekere zin De Moors meesterwerk. Zijn passie voor zee en scheepvaart komt er prachtig tot uiting.

Vanaf 1950 werd Bob De Moor de eerste assistent van Hergé. Hij verzorgde een aantal achtergronden en kostuums. Ook de merchandising van *Kuifje* werd hem toevertrouwd.

BOB MAU

Bob Mau (Mortsel, 23 mei 1926 – Brasschaat, 26 mei 2006) tekende sinds 1962 de detectivestrip *Kari Lente*, die in *Gazet van Antwerpen* verscheen.

In 1947 ontwierp Bob Mau een kort verhaaltje met ingekleurde tekeningen van mierenfiguurtjes, en hij vatte het plan op dit als een soort sollicitatie naar de Walt Disney Studio's op te sturen. Hij moest zijn plan echter al snel opbergen, toen hij door de ziekte van zijn vader aan het hoofd van het gezin kwam te staan.

Naast tekenen en verhalen bedenken, is Bob Mau ook zeer bedreven in beeldhouwen, schilderen, glasblazen en illustreren. Andere reeksen van hem waren *Pits en Kaliber* en *Piet Velo en Tony*. Mau hanteerde een zwierige tekenstijl, refererend aan Franquin. Hij creëerde zelfs een *Marsupilami*-achtig beestje: *Slurfie*, de held uit *Kari Lente*.

BRECHT EVENS

Brecht Evens, geboren te Hasselt (1986) is een Belgisch striptekenaar en illustrator, vooral bekend geworden met de strip *Ergens waar je niet wil zijn* (2009). Dit werk werd een internationaal succes en verscheen ondertussen in het Engels, Spaans, Duits en het Koreaans.

Door de afwezigheid van kaders en tekstballonnen insinueert hij de mogelijke aanwezigheid van de lezer in zijn verhaal. Na zijn debuut wist hij met *De liefhebbers* (2011) de hooggespannen verwachtingen met glans in te lossen.

BRUNO DE ROOVER

Bruno de Roover (Brugge, 1972) studeerde Communicatie en PR aan het Hoger instituut voor bedrijfsopleiding en vervolgens grafische vormgeving aan St.Lucas te Gent.

Hij tekende *Kabouter Plop* bij Studio 100 van 2000 tot 2012.

In 2002 won hij de eerste prijs in de stripontwerpwedstrijd van het Vlaams Parlement, de jury van deze wedstrijd werd voorgezeten door Marc Sleen. Het Album *Flosj in het Vlaams Parlement* is verschenen in 2002, i.s.m. het Vlaams Parlement, als resultaat van de stripontwerpwedstrijd.

Hij werkte als tekenaar en scenarist van *Café Cowala*, een wekelijkse gagreeks in P-Magazine van 2006 tot 2012 (onder pseudoniem Roover): het eerste album is verschenen in 2012, bij uitgeverij De Ballon. Hij is met deze reeks eveneens de winnaar van de 'Rookie Award' op het komende stripfestival van Middelkerke (juli 2013)

Hij verleent zijn medewerking aan scenario's van *Suske en Wiske* bij Studio Vandersteen sinds 2006 tot heden, samen met Peter Van Gucht.

Daarnaast is hij werkzaam als medescenarist van enkele gags voor *Albert & Co* en een verhaal voor *Jump* – reeksen van Charel Cambré.

De Roover is ook scenarist voor biografische verhalen, samen met Luc Cromheecke, i.s.m. Het Vlaams Fonds voor de Letteren. (te verschijnen in 2013 of 2014)

BUTH

Leo de Budt (Den Haag, 19 februari 1919 – Gent, 25 oktober 2010) werkte onder het pseudoniem Buth en is de geestelijke vader van *Thomas Pips*, die voor het eerst verscheen in 1946.

Na zijn studies ging Buth werken voor de krant *Vooruit*. Hij volgde zijn leermeester Frits Van den Berghe op en begon zijn eigen strips te maken. In de loop van zijn carrière tekende hij posters, werkte aan beeldverhalen op aanvraag en schreef scenario's voor uitgevers.

DIRK STALLAERT

Dirk Stallaert (Brussel, 28 december 1955) maakte vooral naam als assistent van Marc Sleen (1992-2003) voor de strip *Nero*.

In 2003, wegens het stopzetten van de *Nero*-reeks, besloot hij op het aanbod van Merho in te gaan en als tekenaar voor de *Kiekeboes*-reeks in dienst te treden. Vanaf 2006 gaat hij tekenen voor *Suske en Wiske* bij Studio Vandersteen. Verder werkte hij mee aan *Ridder Digest* en aan strips die verschenen in *Knack*, *Gazet van Antwerpen* en *De Standaard*. In 1975 publiceert hij zijn eerste cartoon in *Knack*, later ook zijn eerste strip.

ED DE ROP

Edward (Edouard) De Rop, (5 maart 1928 – 3 december 2007) was naast inkter ook scenarist en tekenaar bij Studio Vandersteen. Sinds 1959 werkte hij voor de Studio mee aan *Het vliegende bed*, *Het gouden paard*, het laatste verhaal dat Vandersteen schreef voor het weekblad *Kuifje*, en *De grappen van Lambik*.

Zijn carrière begon in 1970 met het tekenen voor de stripreeksen *Bessy* en *Jerom*, later ook *De familie Snoeck* en *De Geuzen*. Zijn medewerking aan *Suske en Wiske* startte in 1984, twee jaar later werd hij aangeduid als vaste inkter. Samen met Patty Klein maakte hij de *Schanulleke*-reeks; bovendien creëerde hij enkele afleveringen van *Ribbedebie*, een strip over een tovenaarsleerling. De serie *Crazy Old London*, die hij samen met Karel Biddeloo bedacht, speelde zich af in het 19de-eeuwse Londen, maar moest vroegtijdig stopgezet worden nadat De Rop een beroerte kreeg.

EDDY RYSSACK

Eddy Ryssack (Antwerpen, 20 maart 1928 – 8 januari 2004) was striptekenaar en scenarist. Hij realiseerde onder meer *Brammetje Bram* en was, naast oprichter van de Vlaamse Onafhankelijke Gilde van Stripauteurs, de eerste directeur van het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal.

Hij startte zijn beroepsleven als verzekeringsmakelaar en handelsvertegenwoordiger. Met zijn aangeboren grafisch talent bleef hij ondertussen schilderen en tekenen; in 1955 kreeg hij de kans om illustraties en covers te maken voor *Humoradio* bij uitgeverij Dupuis. In 1957 begon hij zijn carrière als karikatuurtekenaar bij de uitgeverij, waarna hij hoofd van de afdeling animatiefilm werd. De eerste smurfenfilmpjes werden onder zijn leiding gelanceerd. Na zijn Dupuis-periode volgden *Brammetje Bram*, *Opa* en bijdragen aan *Robbedoes*, *Kuifje* en *Sjors en Sjimmie*.

GILBERT DECLERCQ

Gilbert Declercq (Zwijnaarde, 24 oktober 1946), ook wel Gidecq, is stripauteur, illustrator, tekenaar en schilder. Hij begon zijn carrière op 16-jarige leeftijd met het realistische kortverhaal *De D-558-2 Skyrocket*.

Declercq studeerde sierkunsten en animatiefilm (o.l.v. Raoul Servais) aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent. Naast illustraties en covers voor enkele damesbladen en andere media zoals *Le soir* en *Gazet van Antwerpen* kwam zijn echte doorbraak met de serie *Rud Hart*, die in 1977 voor het eerst verscheen in het tijdschrift *Eppo*.

Na verloop van tijd liet hij comics voor wat ze waren, en richtte hij zich meer op schilderen en illustreren.

HEC LEEMANS

Hector (Hec) Leemans, (Temse, 28 januari 1950) is striptekenaar en auteur, en vooral ook de bedenker van de historische reeks *Bakelandt* en auteur van de serie *FC De Kampioenen*.

Al op jonge leeftijd was hij actief bezig met strips. Vanaf z'n tiende werkte hij al ideeën uit en tekende in alle mogelijke stijlen. Dit resulteerde niet in afgewerkte stripalbums, maar kwam zijn tekenkunde ten goede. Tijdens zijn legerdienst in Lüdenscheid kreeg hij de kans om een werk van Merho voort te zetten. Hij kwam Merho vervangen op de OSC-dienst van het leger en maakte zo kennis met hem. De strip die hij daar verzorgde, *Soldaat Jansens*, verscheen in een legerblad.

Bakelandt creëerde hij in samenwerking met Daniel Jansens (met wie hij ook een aantal kortverhalen voor Kuifje realiseerde) en werd in 1975 voor het eerst gepubliceerd in de krant *Het Laatste Nieuws*. In 1977 verscheen het eerste stripalbum van de populaire tv-reeks *FC De Kampioenen*; zowel de tekeningen als het scenario zijn van de hand van Leemans.

HEIRHOE

Heirhoe is een pseudoniem voor de boezemvrienden Rony Heirman (Lokeren, 1936) en Jan Hoet (Leuven, 1936). Rony Heirman is de fotograafreporter die 50 jaar lang het Vlaamse Kunstleven in beeld bracht en wel eens de Hoffotograaf van Jan Hoet wordt genoemd. Op het eind van de zestiger jaren tot 1975 tekenden ze stripverhalen onder het pseudoniem Heirhoe voor Dagblad Vooruit, De Ronsenaar, Zonnekind, Zonneland, Zonnestraal. Ze tekenden: "De Romeintjes", "Wien en Kwek", "De daverende blauwe Peren" en "Professor Peeh en de Voesjesmannen". De scenario's werden onder meer geschreven door Eric Knaepen en Karel Verleyen. In 2006 werd Professor Peeh en de Voesjesmannen uitgegeven door uitgeverij Oogachtend. Jan Hoet's belangstelling voor het beeldverhaal bleek toen hij in 1987 een tentoonstelling cureerde rond het Europees stripverhaal die plaatsvond in het toenmalige Museum voor Hedendaagse kunst, toen nog ondergebracht in het Gentse Museum voor Schone Kunsten.

HERR SEELE

Peter van Heirseele (Torhout, 13 april 1959) of Herr Seele is striptekenaar, programmamaker, kunstenaar, presentator, scenarioschrijver, pianostemmer, -hersteller en -verzamelaar. Hij is de tekenaar van de absurde strip *Cowboy Henk*, die lange tijd in Humo verscheen, maar in 2011 vervangen werd door een andere stripreeks van zijn hand: *Dikke Billie Walter*. *Cowboy Henk* werd in verschillende landen gepubliceerd. Herr Seele verzamelt historische piano's, en met zijn 200 instrumenten bezit hij een van de belangrijkste collecties ter wereld. *Sfeervol Bullshitten* (1983), geschreven door Kamagurka, was het eerste televisieprogramma waar hij aan meewerkte; voor de Nederlandse VPRO maakten ze ook de 20-delige reeks *Kamagurka en Herr Seele*. Naast diverse radio- en televisieprogramma's, volgen later nog *Johnnywood*, *Lava*, *Wees Blij Met Wat Je Hebt* en *Bob & George*.

HUREY

Hugo de Reymaeker (Tervuren, 13 juli 1937 – Martinique, 15 juni 2001) is als striptekenaar bekend onder de pseudoniemen Hurey, Hugo en Fonske. Hij begon zijn carrière bij de Belvisionstudio tussen 1959 en 1960. In de hierop volgende jaren tekende hij zijn eerste strips voor het weekblad *Kuifje* en maakte diverse strips voor de bladen *Ons Volkske* en *Pats*. Later vond hij zijn plaats bij het blad *'t Kapoentje* en de krant *Het Volk* waar hij vanaf 1967 een tiental jaren voor werkte. Zijn eigen strips waren onder andere *Ketje*, *Jan Heibel* en *Piche*.

In 1976 liet hij het tekenen achter zich en kort daarop verhuisde hij naar Martinique waar hij in 2001 overleed.

ILAH

Inge Heremans (1971) studeerde toegepaste grafiek in Brussel en filosofie te Leuven. Tijdens haar studie tekende ze haar dagelijkse leven en ook na haar diploma bleef ze tekenen. Ilah creëerde het figuurtje *Cordelia*, dat vanaf 2000 als dagstrip in *De Morgen* verscheen. In 2001 werd hierover haar eerste stripboek bij Oogachtend gepubliceerd. Nu is ze fulltime striptekenaar en behoort ze, als een van de weinige vrouwen, tot de jonge Vlaamse strip- en cartoongilde. Haar cartoons draaien vooral rond herkenbare situaties tussen mannen en vrouwen. Alledaagse situaties worden bovendien weergegeven met de nodige zelfspot.

JAN BOSSCHAERT

Jan Bosschaert (Borgerhout, 15 december 1957) is een Belgisch stripillustrator, kunstschilder en auteur. Zijn bekendste stripreeks *Sam*, met een vrolijk en sensueel meisje in de hoofdrol, zag het levenslicht in 1990. Hij kreeg de stripmicrobe te pakken in Parijs na het lezen van de woordloze science-fiction-klassieker *Arzach* van Moebius. Schaars geklede vrouwen zouden zijn handelsmerk worden. Hij maakt onder andere boekcovers voor Marc de Bel, Hugo Claus, Paul Jacobs, Bob Van Laerhoven en leverde illustraties voor Humo, Playboy, Flair en Feeling. *Pest in 't Paleis* en het woordloze *Icarus* zijn voorbeelden van zijn eigen stripcreaties.

JEAN-POL

Jean-Paul van den Broeck (Leuven, 15 maart 1943) is gekend onder het pseudoniem Jean-Pol dat hij hanteerde voor creaties als *Kramikske*, *Annie en Peter*, *Nikkel*, *Sammy*, *Samson&Gert* en *Plop*. *Sammy* neemt hij over van zijn Leuvense college Berck. Eind jaren zestig deed allrounder Jean-Paul ervaring op bij IFS, een agentschap dat de strips van uitgeverij Dupuis in het buitenland probeerde te plaatsen. Daar hield hij zich bezig met het verwerken van foto's tot fotoromans en het tekenen van covers en verhalen; *Bi Bip* was daar een van. *Bi Bip* verscheen in zeven landen en werd dagelijks gepubliceerd in *Het laatste Nieuws* en *Le Soir*. Na deze periode bij IFS, brak zijn Marc-Sleen-periode aan, Jean-Paul nam zijn *De Lustige Kapoentjes* en *Bolleke* over na diens overstap van *Het Volk* naar *De Standaard*.

JEF NYS

Jef Nys (Berchem, 30 Januari 1927 – Wilrijk, 20 oktober 2009) is alom gekend als de geestelijke vader van *Jommeke*, de meest gelezen kinderstrip in Vlaanderen, ontstaan in 1955. Zijn liefde voor het tekenen werd al op zijn elfde aangewakkerd door het bekijken van Disney's eerste langspeelfilm *Sneeuwwitje*. Al kon hij toen nog niet vermoeden welke carrière hem te wachten stond.

De echte start van zijn carrière als karikaturist, cartoonist en stripauteur begon toen zijn ontwerp voor een nieuw bankbiljet – met Kamiel Huysmans als eerste president van de Belgische republiek -bekroond werd. Nadat hij door een leraar van de technische school naar het kunstonderwijs werd doorverwezen, kreeg hij de kans om zijn talenten verder te ontplooiën.

De bewondering voor Disney bracht hem ook naar Disney zelf, waar hij op zijn twintigste solliciteerde. Hij ontving een antwoord en werd aangemoedigd om het ingeslagen pad te vervolgen, maar een job werd hem niet aangeboden. Naast *Jommeke* schreef Nys voorts onder andere *De stoutmoedige voortrekker* en *De wondere wereld van Pieter Brueghel*.

JUDITH VAN ISTENDAEL

Judith Irene Vanistendael (Leuven, 1974) is striptekenaars en illustratrice. Ze verwierf al ervaring tijdens haar studies. Ze tekende de illustraties voor *Vlaamse Sprookjes* van haar vader Geert van Istendael.

Na het behalen van haar licentie in de kunstwetenschappen in Gent en een postgraduaatopleiding in Sevilla, illustreert ze kinderboeken voor verschillende uitgeverijen als Atlas, Querido, Malmberg en Lannoo en publiceerde ze enkele kortverhalen in enkele striptijdschriften als *Ink*, *Demo*, *Zone 5300*.

Haar eerste stripalbum *De maagd en de neger*, een zwart-wit strip over een Togolese politieke vluchteling en een Belgisch meisje, verscheen in 2007 met een vervolg in 2009 en was gebaseerd op een kortverhaal van haar vader. Deel twee werd tijdens de zomer van 2009 gepubliceerd in de krant *De Standaard*. In 2012 werd *Toen David zijn stem verloor* uitgegeven.

Verder maakt ze illustraties in opdracht. Ze werkte recent samen met debutant Stephan Dierickx, wat resulteerde in *De konieken van Qrom*, een sfeervol prentenboek.

KAMAGURKA

Luc Charles Zeebroek (Nieuwpoort, 5 mei 1956) is stripauteur, theater-, radio- en televisiemaker en allround kunstenaar, en is beter bekend onder zijn pseudoniem Kamagurka.

Zijn bekendheid dankt hij vooral aan zijn absurde cartoons, o.a. *Bert en Bobje* en zijn televisieshows. Een tijdlang werkte hij voor het blad *Hari Kiri* in Parijs; later, met de steun van Guy Mortier kon hij bij het weekblad *Humo* aan de slag. Zijn carrière kreeg al snel internationale allures met publicaties in *Esquire*, *Vrij Nederland*, *The Spectator*, *Deadpan*, *Süddeutsche Zeitung*, *Eulenspiegel*, *Die Presse*, *The New Yorker* enz.

Voorts schreef hij ook een kindersprookje en twee toneelstukken. In totaal heeft Kamagurka meer dan 25 stripboeken uitgebracht; bovendien exposeerde hij als kunstenaar in binnen- en buitenland. Met zijn kompaan Herr Seele maakte hij o.a. radioshows op Studio Brussel (*Studio Kafka* en *Kamagurkistan*), en sinds 1981 maken ze samen de strip *Cowboy Henk*.

KAREL BIDDELOO

Karel Biddeloo (Wuustwezel, 17 augustus 1943 – Gooreind, 7 juni 2004) creëerde *De Rode Ridder*. Hij schreef 166 verhalen voor de reeks die hij eind jaren '60 van Willy Vandersteen had overgenomen.

Hij was begonnen als reclametekenaar bij een groot warenhuis, maar werd al snel voorgesteld aan Willy Vandersteen, die toen tekenaars zocht voor de stripreeks *Bessy*. Biddeloo begon als potloodtekenaar voor *Bessy*, en werd vervolgens inktter voor de series *Biggles* en *Karl May*, en nog later voor de reeks *Safari*, allemaal gekenmerkt door een hoog realiteitsgehalte. Tegelijkertijd werkte Biddeloo zich in in *De Rode Ridder* waar hij stapsgewijs begon aan mee te werken.

Dankzij de vernieuwingen die Biddeloo doorvoerde, meer bepaald de science-fiction- en fantasie-elementen, werd *De Rode Ridder* een succesverhaal.

KAREL VERSCHUERE

Karel Verschuere (Borgerhout, 19 november 1924 – 10 augustus 1980) werkte af en toe onder het pseudoniem Wirel (afkorting van Willy Vandersteen-Karel Verschuere) en is voornamelijk bekend vanwege de stripreeks *Bessy* die hij samen met Vandersteen realiseerde. Hij was een van de eerste medewerkers, hij begon er in 1952, en was een pionier voor de studio. Verschuere specialiseerde zich in realistische comics en nam de bijbelse serie *Judi* bijna volledig voor zijn rekening. Judi werd gepubliceerd in *Ons Volkske*. Voor dit stripblad illustreerde hij ook *Boeren Voorwaarts*, *Strijd om Land en Voor Outer en Heerd*. Verder werkte hij ook mee aan verhalen uit *De Rode Ridder*, *Karl May* en *Suske en Wiske*. Wanneer hij voor de tweede maal de Studio Vandersteen verliet, tekende hij de westernreeks *Arendsklauw* en de detectivereeks *Sam D. Howard*.

KIM

Kim Duchateau (Sint-Truiden, 1968) is naast striptekenaar ook illustrator, muzikant (speelt bij The lama home band, Isthmus in Irk, Phlitman and Kang, Schoofsduchateautrio en Kim Kangaroo of King Kangman), schrijver en animatiefilmtekenaar. Zijn bekendheid heeft hij te danken aan zijn *Aldegonne* en aan de heldin *Esther Verkest*. Sinds 2000 heeft hij een dagelijkse cartoon (*Bis*) in *De Morgen*, daarnaast werden zijn cartoons gepubliceerd in onder andere *P-Magazine*, *Knack*, *Humo*, *Belang van Limburg*, *Fluide Glacial*, *Zone 3500*, *Eppo* en *Stripgids*. Al sinds zijn kindertijd heeft hij een uitgesproken voorkeur voor waanzinnige, onvoorspelbare figuurtjes. Toen klonk het nog dat hij te veel fantasie had, ondertussen wordt hij geprezen als een artistieke duizendpoot. In 2007 ontving hij de Bronzen Adhemar.

LEO FABRI

Leo Fabri (Borgerhout, 30 november 1945) is striptekenaar, illustrator en vormgever. Hij maakte zijn debuut als striptekenaar in 1968, in *De Spectator*. Een jaar later creëert hij *Schrobberdijk*, een stop-strip voor *De Standaard*. Hij tekent beeldverhalen voor het weekblad *Kuifje*, waaronder het verhaal van *De Grondels*. Hij illustreerde onder meer de boeken *Karel ende Elegast*, *Het Schild van Achilles* en *Het groot begijnhof van Leuven*. Vanaf 1971, tijdens zijn werk voor de kranten, werkte hij voor *Pats* en maakte hij *De Nieuwe Avonturen van de Goede Sint*. Hij is medewerker van het maandblad *Ambiance* en is lesgever aan de Hogeschool Sint-Lukas-Brussel.

LINTHOUT

Willy Linthout, (Eksaarde, 1 mei 1953) is sinds 1982 de tekenaar van de strip *Urbanus*.

Na het behalen van zijn A2-diploma mechanica ontwierp hij gedurende twee jaar computeronderdelen en was hij twaalf jaar lang metaaldraaier.

Na het lezen van *Het Rattenkasteel* van Nero besluit Linthout striptekenaar te worden. Naast bedenker en tekenaar van de *Urbanus*-strip, is hij ook bedenker en tekenaar van verschillende andere projecten.

Met *Wooden heart*, zijn eerste publicatie, had Linthout meteen een bekroning op zak. Het tijdschrift *Wordt Vervolgd* loofde hem als veelbelovend beginnend auteur.

Linthout verloor zijn zoon Sam (1983-2004) die zichzelf het leven benam. Met de 8-delige stripreeks *Het jaar van de olifant* verwerkt hij niet alleen deze tragische gebeurtenis maar creëert hij ook een grensverleggend stripverhaal over een vader en zijn zoon. In het 50ste stripalbum van *Urbanus* kreeg Sam de sleutelrol in de reeks *De hete Urbanus*.

LUC MORJEAU

Luc Morjeau (Niel, 11 januari 1960) is de auteur van de reeks over de twee grappige heksen *Biep en Zwiép* en de strip *Familie Backeljau* (die hij samen met Luk Wyns maakte, gebaseerd op de gelijknamige Vlaamse sitcom).

In de jaren '80 richtte hij samen met Dirk Michiels de tekenstudio Mormic op. Naast een aantal commerciële opdrachten werken ze samen aan de stripreeks *Jacobus en Corneel* en hij maakte een stripversie van *Erik of het klein insectenboek* van Godfried Bomans die voor het eerste grote succes zorgde. In 1977 begon hij aan de stripreeks *Biep en Zwiép*, toen de samenwerking met Dirk Michiel ten einde kwam. Voor hij in 2005 voor Studio Vandersteen begon te werken als leidinggevende in het tekenteam van *Suske en Wiske*, werkte hij voor Studio 100. Hij hielp mee aan de uitbouw van de tekenstudio uit en werd een van de vaste medewerkers van Jef Nys voor *Jommeke*. Een aantal jaren later verscheen ook een reeks rond *M-Kids*, een populaire meidengroep en *Rafke de Raaf*, een hilarische stopcomic die hij samen met Peter van Gucht maakte. Sinds 2010 is Luc Morjeau opnieuw bij Studio 100.

MARC LEGENDRE

Marc Legendre (Antwerpen, 15 april 1956) is striptekenaar en scenarioschrijver, en vooral bekend door zijn bijdrage aan *Sam*, de realistische serie van het hardwerkende meisje in een garage. *Sam*, dat hij samen met Jan Bosschaert realiseerde in 1990, wordt opgevolgd door de verhalen: *Bang!*, *Cactus*, *Klipper* en *Kas*.

Na zijn studie ging Marc Legendre werken als hoofdredacteur bij *Kuifje* en in 1983 maakte hij zijn tekendebuut onder het pseudoniem Ikke met de strip "*Biebel*" in het stripblad *Robbedoes*. Heel snel nam hij ook de scenario's voor zijn rekening.

In 1993 werd hij hoofdredacteur bij het weekblad van *Suske en Wiske*, twee jaar later legde hij de pen neer en trok zich terug in El Hierro (Gran Canaria).

MARC SLEEN

Marcel Honoree Nestor ridder Neels (Gentbrugge, 30 december 1922), Marc Sleen, kennen we vooral van de stripreeks *De avonturen van Nero & Co.*

Marc Sleen was al van jongs af aan een fervente tekenaar met een uitgesproken gevoel voor humor. Alles tekende hij vol, tot de muren toe. Zijn liefde voor dieren zorgde ervoor dat hij uren in de zoo doorbracht, hij hield ervan om de dieren te observeren en na te tekenen. In *Nero* maakte hij dan ook reclame voor het Wereldnatuurfonds en de dierenwereld in het algemeen. In 1984 werd hij zelfs benoemd tot beheerder van deze organisatie in België. In de loop van zijn carrière maakte Sleen naast cartoons ook illustraties bij artikels zoals landkaarten en dergelijke.

Dat het vooruit moest gaan was duidelijk, in zijn strips zien we dat er met snelheid getekend werd. Geen close ups of blow ups, geen overschrijdingen van kaders, eerder continuïteitsfouten, het verkeerde hernemen.

Nero is één van de weinige strips die de evolutie en de geschiedenis nagaan van het naoorlogse Vlaanderen over een periode van 60 jaar. In 2009 werd in Brussel de 'Stichting Marc Sleen' in het leven geroepen, een organisatie die exclusief gewijd is aan het werk van Sleen.

MERHO

Robert Merhottein (Antwerpen, 24 Oktober 1948) of Merho kennen we vooral van de populaire familiereeks *De Kiekeboes*, die in 1977 ontstond en voor het eerst gepubliceerd werd in *Het Laatste Nieuws*. Opmerkelijk is hoe hij steeds actuele thema's in de reeks weet te integreren (windmolens, homokoppel, latrelaties, sociale en politieke veranderingen).

Van kinds af aan was Merho een dromer, verhalen en avonturen bedenken was zijn tweede natuur. Al vlug bleek de strip het uitgelezen medium om zijn eindeloze fantasie te botvieren.

Voor hij zijn carrière definitief lanceerde met *Kiekeboe*, had hij twee debuutstripjes uitgebracht: *Zoz en Zef* en *Comi en Dacske*. Daarna werkte hij vijf jaar bij de Studio Vandersteen, waar hij onder de vleugels van zijn leermeester Willy Vandersteen zijn talenten verder ontwikkelde. Hij werkte o.a. mee aan *Pats*, *Tits* en *Jerom*.

MEYNEN

Erik Meynen (Kapellen, 18 december 1957) is een stripauteur en politiek cartoonist. Zijn carrière begon toen hij in 1978 als vakantiejob het decor tekende van een aflevering van de *Kiekeboes*. Samen met Pjotr schreef hij vanaf 1980 de avonturen van *Tommy Gun & Marion Lee*. Voor het blad *Lava* verzag hij vanaf 1987 de scenario's van Kamagurka met tekeningen.

Hij verwierf bekendheid tijdens de jaren '90 toen hij dagelijks een politieke cartoon tekende voor het weekblad *Panorama* en voor *Het Laatste Nieuws*. Sinds 2002 werkt Meynen voor Studio Vandersteen als scenarioschrijver, vanaf 2005 verzorgt hij samen met Peter van Gucht en Bruno De Roover de scenario's voor *Suske en Wiske*. Meynen ontving de Bronzen Adhemar Stripprijs voor *De jaren van Dehaene*. In 2011 verschijnt *Het lijden van Leterme*, waarin Meynen niet alleen genadeloos de opkomst en ondergang van een man portretteert, maar ook het falen van een heel politiek stelsel.

NIX

Marnix Verduyn (Kortrijk, 20 juni 1969) of Nix is naast striptekenaar ook realisator van podiumperformances, animaties en tentoonstellingen.

Hij is vooral bekend om zijn strips *Kinky & Cosy* (ook te zien als animatieserie in televisieprogramma *Volt*), *Ief De Chief* en *Hardnekkige vlekken*. Hij publiceert onder meer in *Le Vif*, *Focus*, *De Standaard*, *De Morgen*, *Yeti* en *Spirou*. Zijn laatste experiment is *Billy Bob*, een humoristische creatie voor kinderen over een twijfelende aspirant-cowboy die veel nadenkt. Nix ontving meerdere malen nominaties voor Angoulême, het belangrijkste Europese stripfestival, en won in 2006 de prijs voor beste humorstrip.

PAUL GEERTS

Paul Geerts (Turnhout, 16 mei 1937) debuteerde als stripauteur met *De verdwenen Smirrel*. Die bleek zodanig goed afgewerkt, dat het Vandersteens aandacht trok. Geerts werd kort daarna vaste medewerker voor *Suske en Wiske*, waar hij van 1972 tot 2002 hoofdtekenaar en schrijver was. In het begin mocht Paul Geerts zich enkel toeleggen op de “Jerom”-verhalen voor Duitsland, na twee jaar mocht hij ook zijn stempel drukken op de “*Suske en Wiske*” reeksen. Door de jaren heen kreeg hij meer vrijheid, waardoor zijn verhalen een eigen stijl kregen. Hij verwerkte ook veel eigen ervaringen in zijn verhalen. Hij kreeg diverse onderscheidingen en in 2005 verscheen zijn biografie *30 jaar als peetvader van Suske en Wiske*. Na zijn carrière bij Studio Vandersteen, is Paul Geerts weer gaan schilderen zoals hij voor zijn loopbaan als stripauteur ook had gedaan.

PINK

Eugeen Hermans (Gentbrugge, 8 april 1911 – 28 oktober 1992) is beter bekend onder het pseudoniem Pink. Hij begon zijn carrière in 1931 als lay-outer en illustrator voor de krant *De Standaard*, wat hij voor een aantal jaren deed. Hermans publiceerde zijn eerste comics in *Ons Volkske* alias anS of Studio Periodica in 1932.

Onder de naam Pink schreef Eugeen Hermans comics in zeer verscheidene genres, van klassieke verhalen als *De Leeuw van Vlaanderen*, *Don Quichotte* en *Baron von Munchhausen* tot avontuurlijke series en sprookjesverhalen zoals *Suske en Blackske op Avontuur*, *Kwik en Mot*, *Flipke en Rakkers*, *Anneke en Stanneke*, *Pits en Pats*, *Bee-Bee*, *'t Kabouterke*, *Zwarte Bill* en *Het Sprookjesschip*. Eind jaren '30, begin jaren '40 bracht hij comics uit onder zijn eigen naam zoals *Mijnheer Pip Wandelt door het Leven*, *Sinbad de Zeevaarder*, *Reintje Vos*, *Zeven in één Slag* en *Pinokkio*.

Pink is de eerste Vlaamse auteur die een doorlopend verhaal met tekstballonnen creëerde (1932).

POM

Jozef van Hove (Berchem, 16 november 1919) werkte onder het pseudoniem Pom en creëerde de reeks *Piet Pienter en Bert Bibber*.

Tijdens de oorlog studeerde hij af als technisch ingenieur met een specialisatie in hoogfrequentie en radiotechniek. Zijn technische achtergrond is ook tijdens zijn stripcarrière duidelijk zichtbaar gebleven.

In 1951 kreeg Pom de kans om het eerste avontuur van *Piet Pienter en Bert Bibber* neer te pennen. Acht andere verhalen zouden nog volgen. Hij was erg beslagen in het tekenen van beweging en bleek zijn personages heel wat aspecten van zichzelf mee te geven: ernstig maar ook heel opvliegend en soms wat naïef, precies zoals Piet en Bert.

RAY GOOSSENS

Ray Goossens (Merksem, 26 oktober 1924 – Deurne, 10 december 1998) was stripanimator en -illustrator. Hij was de bedenker van *Musti* en *Plons de kikker*. In 1940 stichtte hij de animatiestudio *Animated Cartoons*, die echter al na een aantal jaren de deuren moest sluiten wegens geldgebrek, ondanks de financiële steun van de AFIM (Antwerpse Filmmaatschappij). In 1959 startte hij als artistiek directeur bij de Belvision Studio in Brussel, maar na 6 jaar wilde hij opnieuw autonoom kunnen werken. Een aantal jaren later wordt hij opnieuw artistiek directeur, ditmaal bij de studio's van uitgeverij Dupuis; bij de TVA-Dupuis studio's realiseert hij vooral kindertelevisie en -series. Van kleins af aan was hij gefascineerd door de cartoons "made in USA". Met Jules Luyckx, animatiefilmfanaat en medestudent aan de academie, realiseerde hij een eerste tekenfilmpje van tien meter.

RIK LEEMAN

Henri Rik Clément (Sint-Amansberg, 24 december 1920 – 19 januari 2008) had verschillende pseudoniemen: Rik Clément, Clem Henry, Rik,... Vooral zijn stripreeks *Dees Dubbel* kende veel bijval.

Zijn eerste werk werd gepubliceerd in de kinderbijlage van *De Jonge Nationaal-Socialist* in 1943. Wanneer de oorlog voorbij is, behaalt hij zijn diploma kunstgeschiedenis en architectuur.

Naast illustrator, tekenaar en schilder was Clément ook journalist, hij was redacteur van het *Zondagsblad*, de literaire bijlage van *Het Volk*. Hij illustreerde z'n eigen artikels en creëerde zijn eerste comic *Bazielken in Amerika* in 1949, geïnspireerd op het werk van Hergé.

SELS

Frank Sels (Antwerpen, 3 december 1942 – 19 december 1986) staat te boek als een erg productieve stripauteur: hij realiseerde wekelijks 42 pagina's zonder enig kwaliteitsverlies.

Zijn carrière begon als inktter bij de Studio Vandersteen, voor de verhalen van *De Rode Ridder* en *Karl May* van 1963 tot 1966. Hierna werd hij samen met Edgard Gastmans verantwoordelijk voor *Bessy* en voor de verhalen van *Bastei Verlag* in Duitsland van 1967 tot 1968. In 1969 creëerde Sels de series *Silberpfeil* en *Der Junge Haupting* die in de jaren '70 en '80 gepubliceerd werden. De laatste maanden van zijn leven werkte hij mee aan een aantal *Bastei*-horrorcomics en startte hij een science-fiction-comic *Op zoek naar Alfidir*, die vervolledigd of afgewerkt werd door zijn zoon in 2004. Frank Sels pleegde zelfmoord in 1986.

STEVEN DUPRÉ

Steven Dupré (Mortsel 7 augustus 1967) tekent al sinds zijn prille jeugd. Hij volgde een opleiding Plastische Kunsten te Antwerpen. Onder het pseudoniem Dust maakte hij in 1986 zijn eerste strip "Romeo's kunstperikelen. Hij werd laureaat van de Lierse stripwedstrijd Clumzy, zijn inzending werd opgenomen in de bundel Cynisme en sarcasme. Daarna brak hij door als tekenaar van de krantenstrip Wolf. Het verhaal verscheen eerst in Het Laatste Nieuws en vanaf 1987 in Het Volk.

Dupré ging daarna onder eigen naam voor de Standaard Uitgeverij aan de slag met een nieuwe reeks: "Sarah en Robin". De uitgeverij zou ook Dupré's nieuwe fantasyreeks publiceren maar liet dit na. Coma werd opgepikt door de Franstalige markt en uitgegeven door Glénat.

Sindsdien is Dupré vooral actief op die markt. Hij werkte er mee aan het groepsproject Pandora Box. Uitgeverij Casterman vroeg hem de stripversie van Kaamelott te tekenen. Momenteel werkt hij onder meer aan Interpol. In 2013 werd hij tijdelijk tekenaar van De Geverniste Vernepelingskes.

WILLY VANDERSTEEN

Willebrord Jan Frans Maria Vandersteen (Antwerpen, 15 februari 1913 – Edegem, 28 augustus 1990) is de maker van de succesvolle stripreeks *Suske & Wiske*.

Tijdens zijn kindertijd was zijn aanleg voor tekenen al opvallend. Hij bedacht verhalen die zijn leeftijdsgenoten naspeelden en tekende graag op de stoep. Hij besloot striptekenaar te worden toen hij tijdens zijn job als etaleur bij het Antwerpse warenhuis Innovation de opdracht kreeg een model uit een Amerikaans modetijdschrift op een paneel over te tekenen. Hij nam het tijdschrift door en stootte op het artikel *Comics in your life*, en maakte op basis daarvan een keuze die zijn verdere loopbaan zou bepalen. Zijn eerste strip *Les péripéties de Kitti Inno* werd gepubliceerd in het personeelsblad van het warenhuis. Later, tijdens de oorlogsjaren, verschenen ook nog *De lollige avonturen van Pudifar*, *Thor de holbewoner*, *Sinbad de Zeerover* en *De avonturen van Piwo het houten paard*.

Na de oorlog begon het succesverhaal van *Suske en Wiske*. De strip verscheen voor het eerst in 1945 in *De Nieuwe Standaard*, toen nog onder de titel *De avonturen van Rikki en Wiske*. Na verloop van tijd verdween Rikki van het toneel, en hij stond voorgoed zijn plaats af aan Suske. Naast deze verhalen tekende hij nog een hoop andere verhalen. Zo creëerde hij in 1951 samen met Karel Verschuere de succesvolle reeks *Bessy*.

Hij richtte Studio Vandersteen op in 1959, die heel wat talentvolle striptekenaars wist af te leveren en verhalen voortbracht als *De Rode Ridder*, *Karl May*, *Jerom*, *Biggles* en *Safari*. In 1985 startte hij met zijn laatste stripserie “*De Geuzen*” die zich afspeelt in de 16de eeuw, een tijdperk dat hem altijd al gefascineerd had.

**RAAD VAN
DE VLAAMSE
GEMEENSCHAPS-
COMMISSIE**

ANDRÉ FRANQUIN

André Franquin, (Etterbeek, 3 januari 1924 – Saint-Laurent du Var, 5 januari 1997) verwierf grote bekendheid met de reeks *Guust Flater* (*Gaston Lagaffe*), die voor het eerst verscheen op 28 februari 1957.

Daarnaast was hij medeauteur van de reeksen *Marsupilami* en *Robbedoes en Kwabbernoot* (*Spirou et Fantasio*). Kort na het verlaten van het instituut Saint-Luc waar hij een jaar studeerde, nam hij een part-time job aan bij C.B.A. animatiestudio's, waar hij gelijkgezinden als Morris, Paape en Peyo ontmoette.

Franquin oogstte heel wat bewondering als auteur van "*Guust Flater*", "*Robbedoes en Kwabbernoot*" en als uitvinder van een van de meest bizarre dieren in de stripwereld: *Marsupilami*.

Franquin was echter erg kritisch voor zichzelf, en was nooit helemaal tevreden over zijn eigen werk, wat hem vatbaarder maakte voor depressies. Deze donkere gedachten zette hij later om in het van zwarte humor doorspekte *Zwartkijken* (*Idées Noires*).

EDDY PAAPE

Eddy Paape (Luik, 3 juli 1920 – Brussel, 12 mei 2012) droomde ervan clown te worden maar in 1941, bij het uitbreken van de oorlog, werd zijn jonge carrière onderbroken. Hij klopte aan bij C.B.A. animatiestudio's en werkt er aan de zijde van Franquin, Morris, Roba en Peyo.

Pas in 1967 vindt Paape zijn publiek wanneer Greg, de nieuwe redacteur bij *Kuifje*, hem voorstelt samen een "space opera" te maken die zal uitgebracht worden onder de naam van het hoofdpersonage, de held *Luc Orient*. De saga van *Luc Orient* behoort tot de traditie van de Amerikaanse science-fiction.

EDGAR P. JACOBS

Edgar Felix Pierre Jacobs (Brussel, 30 maart 1904 – Brussel, 20 februari 1987) is bekend geworden met de stripreeks *Blake en Mortimer* en door zijn medewerking aan de kuifjesstripboeken van Hergé. Voor hij besloot zich te richten op de veeleisende wereld van de comics, werkte hij als decorateur, als illustrator en probeerde hij zelfs met zijn talenten als operazanger aan de bak te komen.

Jacobs was een van de grondleggers van het realistische stripboek. Gewelddadige actiescènes, een zeer realistische tekenstijl en ingewikkelde plots waren in de jaren '50, bij het verschijnen van de boeken, heel vernieuwend. Veel van zijn verhalen beginnen als detectiveverhalen maar eindigen met een futuristische ontknoping.

Net als Hergé tekende hij in de klare-lijnstijl. Jacobs tekende alles realistisch. Zijn spel met kleur was bovendien zeer origineel. Hij bouwde er spanning mee op, verschaftte er meer duidelijkheid door en creëerde er diepte mee. Ontelbare malen heeft men geprobeerd hem hierin na te doen.

Jacobs had duidelijk een goed gevoel voor humor. Hij leefde erg mee met zijn personages, ging er zo fel in op dat hij er één mee werd.

FRANÇOIS SCHUITEN

François Schuiten (Brussel, 1975-1977), is veel meer dan een striptekenaar. Sinds de jaren '80 werkte hij samen met onder andere filmmakers in de realisaties van kostuum en decor, alsook voor de scenografie in publieke plaatsen of grote exposities. Zijn eerste werk werd in 1973 gepubliceerd in het Franse tijdschrift *Pilote*. Vier jaar later in het experimentele tijdschrift *Métal Hurlant*.

Aangestoken door de verhalen van zijn broer Luc, zet hij zijn eerste stappen in de comicwereld. In 1987 maken ze samen *Carapaces* dat in *Métal Hurlant* verscheen, voor de definitieve doorbraak van de trilogie *De holle aarde (Terres Creuses)*. Op dit moment houdt François Schuiten zich bezig met het Spoorwegmuseum in het station van Schaarbeek.

HERGÉ

Georges Prosper Rémi (Etterbeek, 22 mei 1907- Sint-Lambrechts-Woluwe, 3 maart 1983) werkte onder het pseudoniem Hergé (RG; omgekeerde initialen in het Frans uitgesproken). Met *Kuifje* creëerde hij een van de beroemdste stripfiguren aller tijden. Al sinds 1929 weten de avonturen van de cartooneske personages in een realistisch decor het publiek te bekoren. Terwijl Hergé naar eigen zeggen een grijze en vreugdeloze jeugd beleefde, bood *Kuifje* hem de gelegenheid die verloren vreugde om te zetten in een kleurrijk, avontuurlijk en heldhaftig personage.

In elk van zijn personages zijn karaktereigenschappen van Hergé terug te vinden: de moed en heldhaftigheid van Kuifje, de verstrooidheid van Professor Zonnebloem, de tacteloosheid van Jansen en Jansen en de driftigheid van kapitein Haddock. Zijn formele opleidingen in grafische kunst bleven eerder beperkt; hij volgde wel tekenlessen in de "École Saint-Luc" maar voltooide die niet. Om de realiteit zo nauwkeurig te kunnen weergeven werden vaak prototypes gemaakt. Zo werd bijvoorbeeld gebruikgemaakt van een vliegtuig en een tombe, om alle dimensies van het voorwerp accuraat te kunnen weergeven. Hergé hanteerde een klare lijnstijl, die volgens de tekenaar zelf niet los kon worden gezien van het verhaal. De tekeningen staan geheel ten dienste van het verhaal en zijn geen doel maar slechts een middel om een helder verhaal te vertellen.

Andere stripreeksen en figuren door Hergé bedacht, getekend en verschenen: *Totor* (vanaf 1926), maandelijks gepubliceerde allereerste beeldend verhaal door Hergé in bijlage bij *Le boy Scout Belge*, *Kuifje* (vanaf 1929), *Kwik en Flupke* (vanaf 1930), *Leo en Lea* (vanaf 1934), *Jo, Suus en Jokko* (vanaf 1936) en *Tom Colby* (vanaf 1947).

JACQUES MARTIN

Jacques Martin (Straatsburg, 25 september 1921- Brussel, 21 januari 2010) wordt samen met Hergé en Edgar P. Jacobs tot de drie groten van de zogenaamde “Brusselse School” gerekend. De heldere lineaire stijl met veel aandacht voor decor stond daarbij centraal. Ze tekenden alles tot in de kleinste details, met bijzondere aandacht voor de geschiedkundige realiteit. Ze gaven een perfect beeld van de realiteit die ze citeerden.

Twee jaar na zijn verhuis naar België trad hij in 1948 toe tot de Studio Hergé, waar hij meewerkte aan diverse avonturen van *Kuifje*. Maar hij lanceerde ook eigen creaties. Het vermelden waard is zeker zijn strip *Alex (Alix, de jonge Galliër)*, een nieuwe strip die in het weekblad *Kuifje* werd gepubliceerd en die zich afspeelt ten tijde van het Romeinse Rijk.

JIJÉ

Joseph Gillian (J.G.) (Gedinne, 13 januari 1914 – Versailles, 19 juni 1980) bekend als Jijé, trekt al op heel jonge leeftijd naar de school Saint-Joseph van Maredsous, op advies van de Dinantse beeldhouwer Alex Daoust, om daar een driejarige artistieke opleiding te volgen. Hier raakt hij vertrouwd met modellering, schilderkunst, keramiek en kopergravure, alvorens hij zich op zijn zeventiende inschrijft voor de avondcursus op de Université du Travail in Charleroi, waar de schilder Léo van Houten hem leert tekenen zonder naar het blad te kijken.

Hij was de eerste striptekenaar van *Robbedoes* en de reeksen *Blondie en Blinkie* (*Blondin et Cirage*, 1939) en *Jerry Spring*. Zo creëerde Jijé talloze helden die hij later aan anderen toevertrouwde.

Franquin, Will, Morris en Jijé gingen de geschiedenis in als de “bende van vier”. Door de diversiteit aan stijlen werd Jijé bovendien beschouwd als de grondlegger van de Europese strip.

JUDITH VAN ISTENDAEL

Judith Irene Vanistendael (Leuven, 1974) is striptekenaars en illustratrice. Ze verwierf al ervaring tijdens haar studies. Ze tekende de illustraties voor *Vlaamse Sprookjes* van haar vader Geert van Istendael.

Na het behalen van haar licentie in de kunstwetenschappen in Gent en een postgraduaatopleiding in Sevilla, illustreert ze kinderboeken voor verschillende uitgeverijen als Atlas, Querido, Malmberg en Lannoo en publiceerde ze enkele kortverhalen in enkele striptijdschriften als *Ink*, *Demo*, *Zone 5300*.

Haar eerste stripalbum *De maagd en de neger*, een zwart-wit strip over een Togolese politieke vluchteling en een Belgisch meisje, verscheen in 2007 met een vervolg in 2009 en was gebaseerd op een kortverhaal van haar vader. Deel twee werd tijdens de zomer van 2009 gepubliceerd in de krant *De Standaard*. In 2012 werd *Toen David zijn stem verloor* uitgegeven.

Verder maakt ze illustraties in opdracht. Ze werkte recent samen met debutant Stephan Dierickx, wat resulteerde in *De konieken van Qrom*, een sfeervol prentenboek.

MORRIS

Maurice De Bevere (Kortrijk, 1 december 1923 – Brussel, 16 juli 2001) werkte onder het pseudoniem Morris. Hij is het brein achter de strip *Lucky Luke*, 'the poor lonesome cowboy'.

Als kind las hij onder andere *Mickey Mouse* en *Popeye*. Hij was ook een film liefhebber en wilde graag in de filmwereld werk vinden. Via de post volgde hij de lessenreeks *Le dessin facile* van cineast Jean Image. Bij elke les hoorde een opdracht, die hij naar Parijs diende op te sturen; Morris kreeg vaak lovende brieven terug.

Op zijn twintigste komt hij terecht in de B.C.A animatiestudios, waar ook Peyo, Franquin, Eddy Paape, Will en Jijé deel van uitmaken. In 1946 neemt hij het pseudoniem Morris aan om een jaar later de eerste avonturen van *Lucky Luke* te publiceren.

PEYO

Pierre Culliford (Brussel, 25 juni 1928 – Brussel, 24 december 1992) gebruikte al vroeg in zijn carrière het pseudoniem Peyo, ontstaan nadat een Engels neefje zijn naam Pierrot verkeerd had uitgesproken. Met zijn meesterwerk *De Smurfen* verwierf hij wereldfaam. Na zijn studies aan de Koninklijke Academie van Schone Kunsten in Brussel begint hij te werken bij C.B.A. animatiestudio's. Zijn eerste comics waren voor de krant *La Dernière heure*, maar om financiële redenen nam hij ook enkele commerciële tekenklussen aan.

Van 1949 tot 1952 tekende hij *Poussy*, een stopcomic over een kat voor *Le soir*, waarvoor hij ook *Johan* creëerde. In 1952 werd Peyo voorgesteld door Franquin aan *Le Journal de Spirou*, een comictijdschrift voor kinderen dat in 1938 voor het eerst verscheen bij Dupuis. Peyo creëerde en tekende er een aantal personages voor, zoals *Pierrot* en *Benôit Brisefer*. Zijn favoriet was *Johan en Pirrewiet* (*Johan et Pirlouit*), de opvolger van het eerdere *Johan*.

Op 23 oktober 1958 dook de eerste smurf op in *Johan en Pirrewiet*. In 1959 kregen de smurfen hun eigen serie en bijbehorende merchandising.

ROBA

Jean Roba (Schaarbeek, 28 juli 1930 – Brussel, 14 juni 2006) was striptekenaar en illustrator. Hij is de auteur van de beroemde jeugdreeks *Bollie en Billie* ofwel *Bas en Boef* over een jongetje en zijn Cocker Spaniel. Deze reeks, gebaseerd op zijn eigen zoon en diens hond, verscheen voor het eerst in het stripweekblad *Robbedoes* en werd in meer dan 12 talen vertaald.

Zijn carrière begon in 1952, wanneer hij na zijn legerdienst bij een studio gespecialiseerd in publiciteit, tewerkgesteld werd als tekenaar. Vijf jaar later ging hij aan de slag bij Dupuis waar hij illustraties maakte voor verschillende reeksen. Het sleutelmoment van zijn carrière kwam in 1958, wanneer Franquin hem de kneepjes van het vak toont en hij mag meewerken aan drie van de avonturen van *Robbedoes en Kwabbernoot*. Een aantal maanden later lanceert Roba *Bollie en Billie*, zijn eigen helden, die hij gedurende veertig jaar zou volgen.

WILL

Willy Maltaite (Anthée, 30 oktober 1927 – Terhulpen, 18 februari 2000) werkte onder het pseudoniem Will. Zijn bekendste reeks is die van *Baard en Kale*. Tussen 1954 en 1991 tekende hij met verscheidene scenaristen zowat veertig albums van dit avontuurlijke duo. Hij tekende niet alleen zijn eigen reeksen, maar verleende ook zijn medewerking aan collega's bij het tekenen van decors. Nadat hij het toegangsexamen voor de school in Maredsous had gemist, ging hij op aandringen van zijn ouders in de leer bij Joseph Gillian, een jonge kunstenaar die tekende voor *Spirou*. Het was het begin van een hechte vriendschap en van een levenslange toewijding. Hij werd ook wel de man van de schaduw genoemd en werd gewaardeerd als een liefhebbend, goedlachs, discreet en getalenteerd persoon.

WILLIAM VANCE

William Van Cutsem (Anderlecht, 8 september 1935) werkte onder het pseudoniem 'Vance'. Zijn grote doorbraak en grootste commercieel succes kwam er in 1984 met de publicatie van *XIII (Dertien)*, waarvoor Jean Van Hamme het scenario schreef. De hedendaagse avonturen vol intrigerende plots en met een flinke dosis actie en geweld bleken een kolfje naar de hand van Vance, die zich een meester toonde in het neerzetten van realistische actiescènes en exotische settings.

Van kleins af aan was Vance geïntrigeerd door strips en illustraties, hij studeerde dan ook vier jaar aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel waarna hij zes jaar in de publiciteitswereld vertoefde. Pas na deze ervaringen waagt hij zich met schuilnaam Vance in de wereld van de comics. In 1962 begint hij te tekenen voor *Kuifje*.

LA BOÎTE À GAND

25.05–30.06.2013

'La Boîte à Gand', de veelbesproken tentoonstelling die het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) presenteerde op het internationale stripfestival van Angoulême in januari 2013, krijgt een tweede leven en zal Europa rondreizen. Van 25 mei tot 30 juni 2013 vindt de Belgische première plaats in een voormalige kapel in de gebouwen van Sint-Lucas in Gent, de bakermat van de vijf artiesten uit de expo.

Het VFL gaf stripauteur Brecht Evens carte blanche als curator. In 'La Boîte à Gand' stelt Evens jonge Vlaamse kunstenaars voor met wie hij zich verwant voelt. Brecht Vandenbroucke gooide hoge ogen bij het internationale publiek in Angoulême, waar hij zijn woordeloze debuut 'White Cube' voorstelde. Hannelore Van Dijk maakt uiterst gedetailleerde houtskooltekeningen, die een statige wereld zonder mensen oproepen. Sarah Yu Zeebroek is gitariste en zangeres van Hong Kong Dong en stelt in haar grafische werk dezelfde branie tentoon als in haar muziek. Lotte Van De Walle maakt schilderijen van onmogelijke maar toch leesbare ruimtes, die vaak een tweede wereld lijken op te roepen.

Het eigenzinnige 'La Boîte à Gand' haalde de Vlaamse pers nog voor de tentoonstelling gerealiseerd werd. Nu presenteren het VFL en Sint-Lucas in Gent, waar de vijf kunstenaars samen studeerden, met trots deze prestigieuze tentoonstelling op de rand van kunst en strips in eigen land.

SINT-LUCAS GENT
ZWARTEZUSTERSSTRAAT 34
9000 GENT

WO, DO (10:00–18:00) EN VRIJ (10:00–19:00) OPEN
& OP ZATERDAG 25 MEI VAN 11:00 TOT 18:00

LUCA

Vlaams
Parlement

